

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

І.С. Козій
18 травня 2024 р.

ПРОГРАМА

**вступного іспиту під час вступу на навчання для здобуття
ступеня доктора філософії зі спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»**

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля» спрямована на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, а також висококваліфікованих фахівців-практиків, які займаються дослідженнями у сферах організації та управління підприємництвом, торгівлею, біржовою діяльністю, володіють науковими методами дослідження даних економічних процесів.

Ця спеціальність орієнтована на вивчення методологічних, методичних і науково-прикладних питань виявлення закономірностей, тенденцій розвитку, структурних змін у сучасних організаційно-правових формах підприємницької діяльності, на розуміння трансформаційних процесів у підприємстві та механізмів їх реалізації, на управління біржовими і торговельними процесами, їх критичне осмислення для вирішення проблемних завдань на межі предметних галузей.

Мета вступного випробування. На вступному випробуванні під час вступу на навчання для здобуття ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» претендент має продемонструвати:

- володіння категорійно-понятійним апаратом у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- знання основних теорій і концепцій, у тому числі історико-методологічних аспектів;
- знання об'єктивних закономірностей формування системи комерційних відносин;
- уміння використовувати теорії і методи економічної науки для аналізу сучасних соціально-економічних проблем підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Зокрема, претендент має бути обізнаний щодо фундаментальних проблем функціонування підприємницької діяльності, торговельних і біржових процесів, вміти комплексно аналізувати соціально-економічні явища

та бізнес-процеси з позицій як класичної раціональної економіки, так і поведінкової, застосовуючи спеціалізовані знання та методи оцінки.

Вступний іспит здійснюється шляхом оцінювання підготовленості вступника для здобуття ступеня «доктор філософії» з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики.

Вступний іспит складається з двох частин тестових завдань різного рівня складності теоретичного напрямку.

Вступний іспит проводиться в письмовій формі та триває 80 хв. Під час випробування використовується шарикова або гелева ручка чорного чи синього кольору, чистий аркуш паперу (в якості чернетки) та калькулятор. Усі інші речі та пристрої (у т.ч. мобільні телефони) використовувати забороняється. Під час випробування мобільні телефони повинні бути відключені.

Вступний іспит проводиться в письмовій формі та триває 80 хв.

Програма вступного іспиту сформована відповідно до паспорту спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Основу цієї програми склали ключові положення таких розділів: «Підприємництво та торгівля», «Глобальне підприємництво», «Зовнішньоекономічна діяльність», «Управління міжнародним бізнесом», «Біржова діяльність та технології біржової торгівлі», «Політика ціноутворення», «Інвестування».

2 ТИПОВІ ПИТАННЯ З РОЗДІЛІВ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНИЙ ІСПИТ

Підприємництво та торгівля

Основи підприємницької діяльності. Електронний бізнес. Окремі види підприємництва. Основи торговельної діяльності.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Сутність та класифікація підприємництва.
2. Правові основи підприємницької діяльності.
3. Види підприємницької діяльності.
4. Ресурси підприємницької діяльності.
5. Дохід і витрати підприємницької діяльності.
6. Виведення бізнесу он-лайн.
7. Електронна комерція.
8. Інтернет-технології в бізнесі.
9. Просування в соціальних мережах.
10. Франчайзинг. Консалтинг. Аутсорсинг.
11. Сутність торгівлі та торговельної діяльності.
12. Класифікація торгівлі.
13. Форми торгівлі.
14. Обсяги та структура оптового, роздрібного товарообороту Сумської області, України.

Глобальне підприємництво

Глобальне підприємництво у сучасній системі світогосподарських зв'язків. Організаційно-економічні й правові особливості глобальних бізнес-процесів. Глобальне підприємництво і проблеми прийняття рішень у міжнародних корпораціях (фірмах). Сучасне глобальне бізнес-середовище і особливості трансакцій глобального підприємництва.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Опрацювання теорій глобального підприємництва, глобального синергізму, процесів поступової інтернаціоналізації.
2. Формування та організація БНК, дослідження чинників і логіки формування БНК.
3. Аналіз особливостей управління і господарювання БНК.
4. Дослідження особливостей діяльності міжнародних альянсів на сучасному етапі глобалізації.
5. Аналіз мотивів створення сучасних міжнародних альянсів.
6. Поведінка міжнародних альянсів, глобальна конкуренція і ГП.
7. Стратегії дружніх і недружніх поглинань на міжнародному ринку.
8. Дослідження економіко-правових аспектів міжнародної ліцензійної діяльності.
9. Проблеми управління процедурами ліцензування і передачі «know-how» в Україні.
10. Вивчення і економічний аналіз типів стратегій освоєння зарубіжних ресурсів, управління 4 ресурсами.
11. Відбір, навчання і стажування міжнародних управлінських кадрів у середовищі ГП.

Зовнішньоекономічна діяльність

Види зовнішньоекономічних операцій. Зовнішньоторгові посередники. Вибір закордонного контрагента для провадження зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Зовнішньоторговий контракт (ЗТК). Розрахунки у міжнародній торгівлі

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Загальна характеристика зовнішньоторгових угод.
2. Особливості окремих комерційних операцій (експорт, імпорт, реекспорт, реімпорт, бартер, зустрічна торгівля, поставки на комплектацію тощо).
3. Сучасна система управління зовнішньоекономічною діяльністю.
4. Нормативно-правова база діяльності посередників.
5. Задачі, права і обов'язки посередників.
6. Класифікація посередників у залежності від обсягу повноважень.
7. Класифікація посередників у залежності від місця на ринку.
8. Система інституцій та інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності: інституції та засоби управління зовнішньою торгівлею на національному рівні.

9. Система державних органів управління зовнішньоекономічною діяльністю.
10. Вихід на зовнішній ринок.
11. Тактика і стратегія поведінки суб'єктів ЗЕД при виборі закордонного контрагента.
12. Документація для підготовки експортно-імпоротної діяльності: запит, замовлення.
13. Поняття про ЗТК.
14. Структура контракту, типові ЗТК.
15. Характеристика умов ЗТК.
16. Кількісні і якісні характеристики ЗТК.
17. Організація діяльності міжнародних товарних ринків: міжнародні товарні біржі, техніка біржових операцій, види біржових угод на товарній біржі, ф'ючерсні угоди, хеджування.
18. Валютні ризики.
19. Способи платежу.
20. Форми розрахунків.
21. Управління контрактною діяльністю і практика ведення комерційних переговорів: типові контракти, підготовка до укладення контракту, вибір ринку та його вивчення, вибір контрагента, проведення переговорів, укладання угоди.

Управління міжнародним бізнесом

Роль, значення, місце управління міжнародним бізнесом (УМБ) у сучасній системі світогосподарських зав'язків. Міжнародне бізнес-середовище: інституції і менеджмент. Організаційний розвиток міжнародного бізнес-середовища. Формування глобального бізнес-середовища і системи глобального менеджменту.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Теорії УМБ та глобального синергізму, процесів поступової інтернаціоналізації (за наведеними прикладами)
2. Вивчення ринкових стратегій.
3. Розробка стратегії залишення ринку (на обраному прикладі компанії/фірми)
4. Стратегії дружніх і недружніх поглинань на міжнародному ринку в системі управління міжнародним бізнесом
5. Відбір, навчання і стажування міжнародних управлінських кадрів.

Біржова діяльність та технології біржової торгівлі

Сутність біржової діяльності. Біржа як одна з форм організованого ринку. Класифікація та види бірж, їхня характеристика та особливості. Біржовий товар. Сутність і зміст біржової торгівлі та її місце у економічній системі. Основні принципи організації біржової торгівлі. Основні принципи технології здійснення біржової торгівлі. Організація та оформлення

торговельних операцій на біржі. Аналіз та прогнозування біржової кон'юнктури.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Роль та місце біржі в економіці. Сутність біржі та її економічна природа. Функції та характерні ознаки біржової торгівлі.
2. Сутність та класифікація об'єктів та суб'єктів біржової діяльності.
3. Сутність ринку. Внутрішній ринок і його структура. Товарний ринок. Основні показники функціонування товарного ринку.
4. Ринок цінних паперів. Валютний ринок. Ринок праці. Кредитний ринок. Ринок інвестицій. Ринок нерухомості. Ринок послуг.
5. Товарна біржа. Фондова біржа. Валютна біржа. Інтернет-біржа.
6. Біржа праці. Біржа продуктів інтелектуальної праці.
7. Сутність біржової торгівлі, основні категорії, методи та функції. Основні етапи розвитку світової та вітчизняної біржової торгівлі.
8. Умови розвитку бірж у ринковій економіці.
9. Класифікація та характеристика біржових товарів. Види біржових контрактів.
10. Біржові угоди: ознаки, сутність, зміст, класифікація. Угоди з реальним товаром.
11. Ф'ючерсні угоди. Опціонні угоди.
12. Правове регулювання біржової діяльності в Україні та світі. Порядок створення і реєстрації біржі. Органи управління та організаційна структура біржі.
13. Характеристика, роль та основні функції учасників процесу біржової торгівлі.
14. Сутність біржового торгу. Форми та методи його проведення. Процедура та правила ведення біржових торгів. Порядок виставлення товарів на торги та їх зняття.
15. Сутність та характеристика біржового товару.
16. Біржова угода: ознаки, сутність, зміст, класифікація. Розрахунки за біржовими угодами
17. Фундаментальний та технічний аналіз біржових операцій. Засоби поточного спостереження за біржовою кон'юнктурою.
18. Методи прогнозування напряму розвитку біржової кон'юнктури.

Політика ціноутворення

Сутність ціни як економічної категорії. Формування цінової політики. Основні принципи управління процесу ціноутворення. Основи ціноутворення на об'єкти біржової діяльності. Ціноутворення на товарних біржах. Ціноутворення на фондових біржах.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Сутність та функції ціни. Система цін та їх класифікація. Методи встановлення цін.
2. Правове регулювання ціноутворення в Україні.
3. Принципи та цілі формування цінової політики підприємства.

4. Етапи процесу формування цінової політики. Ринковий механізм ціноутворення. Теорія попиту і пропозиції.
5. Моніторинг цін конкурентів. Оцінка витрат. Вибір методу ціноутворення. Реалізація управлінських рішень з цін.
6. Контроль за реалізацією цінової політики.
7. Розроблення системи коригування цін. Оцінка ступеня досягнення цілей ціноутворення.
8. Поняття біржової ціни. Основні види котирувань.
9. Принципи біржового ціноутворення.
10. Фактори впливу на процес біржового ціноутворення/на зміну ціни на біржах.
11. Вітчизняний та світовий досвід формування біржових цін.
12. Хеджування. Сутність та види ф'ючерсної ціни. Принципи розрахунку.
13. Сутність та види цін, що публікуються. Фактори, на основі яких вони формуються. Визначення вартості опціону.
14. Ціни акцій: сутність, види, фактори впливу.
15. Вартісна оцінка облігацій. Ціни короткострокових цінних паперів.

Інвестування

Економічна сутність інвестицій в ринковому середовищі. Інвестиційний ринок. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Теоретичні основи фінансового аналізу інвестиційних проектів. . Склад та структура грошових потоків інвестиційного проекту. Критерії оцінки ефективності інвестиційних проектів. Ризики в інвестиційному аналізі. Фінансове забезпечення та бізнес-планування інвестиційного проекту.

Питання, що виносяться на вступний іспит:

1. Сутність та економічна природа інвестицій. Класифікація інвестицій. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Інвестиційний процес. Макроекономічні індикатори інвестування.
2. Характеристика інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку. Інвестиційний клімат. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій.
3. Методи державного регулювання інвестиційної сфери економіки. Інвестиційна політика держави. Теоретичні напрями державного регулювання інвестиційних процесів. Регулювання інвестиційної діяльності в Україні в контексті євроінтеграції.
4. Поняття проекту, інвестиційний проект. Класифікація проектів. Взаємовідносини між різними проектами. Основні категорії інвестиційного аналізу. Схема та завдання проектного аналізу.
5. Принципи оцінки інвестиційних проектів. Методологічні, методичні та операціональні принципи оцінки ефективності.
6. Поняття грошового потоку. Кумулятивний грошовий потік. Облік нерівномірності грошових потоків усередині кроку розрахункового періоду.

7. Часткові потоки: поняття, склад та структура. Таблиця грошових потоків. Фінансовий профіль інвестиційного проекту.
8. Врахування фактору часу в інвестиційному проектуванні та аналізі. Аналіз підходів до встановлення ставки дисконтування в сучасних умовах.
9. Метод визначення чистої приведеної вартості (ЧПВ). Розрахунок ЧПВ для різних схем інвестування, використання показника, переваги та недоліки, зв'язок з іншими показниками інвестиційного аналізу, його графічна інтерпретація.
10. Метод визначення рентабельності інвестиційного проекту (PI). Розрахунок PI для різних схем інвестування, використання показника, переваги та недоліки, зв'язок з іншими показниками інвестиційного аналізу, його графічна інтерпретація.
11. Метод визначення внутрішньої норми прибутку (ВНП). Розрахунок ВНП, використання показника, переваги та недоліки, зв'язок з іншими показниками інвестиційного аналізу, його графічна інтерпретація.
12. Прості методи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Термін окупності проекту, бухгалтерська рентабельність проекту використання показників, переваги та недоліки, зв'язок з іншими показниками інвестиційного аналізу, їх графічна інтерпретація.
13. Методи оцінки ефективності міжнародних інвестиційних проектів. Валютна ефективність, критерій Бруно. Необхідні умови ефективності інвестиційних проектів.
14. Визначення конкуруючих інвестицій. Обґрунтування вибору кращого варіанта.
15. Практичні методи урахування інфляції в інвестиційних розрахунках.
16. Поняття ризиків інвестиційної діяльності. Методи урахування ризиків у інвестиційних розрахунках. Розробка заходів щодо зниження ризиків інвестування.
17. Сутність бізнес-планування. Життєвий цикл та порядок розробки інвестиційного проекту (етапи інвестиційного проектування).
18. Структура техніко-економічного обґрунтування реальних інвестиційних проектів. Зміст розділів бізнес-плану інвестиційного проекту. Вимоги міжнародних фінансових організацій до бізнес-плану інвестиційного проекту.

3 СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Екзаменаційні білети (приклад - додаток А) сформовані випадковим чином із збереженням приблизно однакової представленості розділів.

Екзаменаційний білет складається з двох частин тестових завдань різного рівня складності теоретичного напрямку.

Загальна кількість тестових завдань – 50.

Тестові завдання мають три варіанти відповідей, серед яких лише один правильний.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Загальні вимоги

Комісія оцінює письмові відповіді вступника на тестові завдання за 100-200 бальною шкалою. Вступники, які набрали менше 100 балів, отримують оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускаються. Вступники, які набрали 100 і більше балів, допускаються до участі у конкурсному відборі.

Для отримання позитивної оцінки із вступного випробування вступнику потрібно пройти мінімально-допустимий тестовий поріг на рівні 0,30 або 30% від загальної кількості тестових балів.

За кожен правильну відповідь на завдання нараховуються тестові бали, за невірну відповідь нараховується 0 балів. Одержані тестові бали за вступне випробування переводяться в 100-200 бальну шкалу (з округленням до цілого, за правилами математичного округлення) за наступним алгоритмом:

$$O = O_{\min} + k \cdot (N - r \cdot T), \text{ де}$$

- O – оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів;
- O_{\min} – мінімальна оцінка із вступного випробування за шкалою 100-200 балів, при якій вступник допускається до участі у конкурсному відборі;
- k – коефіцієнт переведення тестових балів в шкалу 100-200 балів, при цьому:

$$k = 100 / (T \cdot (1 - r))$$

- r – мінімально-допустимий тестовий поріг з точністю до 0,01, який встановлюється в межах від 0 до 1, але не менше 0,10;
- T – загальна кількість тестових балів, яку вступник може отримати під час вступного випробування;
- N – кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування.

За умови якщо кількість тестових балів, яку вступник отримав під час вступного випробування (N) становить «0», то вступник отримує оцінку «незадовільно» і до подальшої участі у конкурсному відборі не допускається.

Нарахування тестових балів

За кожну правильну відповідь на тестове запитання нараховується 2 тестових бали. Невірні відповіді – 0 балів.

Загальна кількість тестових балів (Т), яку вступник може отримати під час вступного випробування – 100 тестових балів.

Кількість тестових балів за вступне випробування (N) розраховується як сума тестових балів за виключенням тестових балів знятих за виправлення в аркуші відповідей (якщо передбачено програмою).

Політика щодо виправлень

За кожні 5 виправлень знімається 1 тестовий бал від загальної кількості тестових балів (Т), яку вступник може отримати на вступному випробуванні.

5 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Підприємництво та торгівля

1. Підприємництво [Текст] : підручник / А. І. Крисоватий, У. З. Коруц, В. М. Островерхов [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого. – К. : Друкарський двір О. Федорова, 2021. – 331 с.

2. Чорток, Ю. В. Організація підприємницької діяльності [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" усіх форм навчання / Ю. В. Чорток, А. В. Євдокимова. – Суми : СумДУ, 2020. – 81 с.

3. Правдюк, А.Л. Інформаційне забезпечення управління підприємницькою діяльністю на засадах інституціоналізму : монографія / А.Л. Правдюк, Т.Ю. Прутська, М.В. Правдюк. – К. : ЦУЛ, 2021. – 360 с.

Глобальне підприємництво

1. Радзієвська, С. О. Глобалізація та регіоналізація у світовому господарстві [Текст] : монографія / С. О. Радзієвська. – Київ : ТОВ "ТРОПЕА", 2020. – 320 с.

2. Ковальов Б.Л. Бізнес-комунікації [Електронний ресурс] : конспект лекцій для студ. спец. 051 "Економіка" освітньої програми "Економіка і бізнес" і 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" освітньої програми "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" денної форми навчання / Б.Л. Ковальов, А.В. Павлик, С.М. Федина. – Електронне видання каф. економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування ННІ ФЕМ ім. О.Балацького. – Суми : СумДУ, 2020. – 113 с.

Зовнішньоекономічна діяльність

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств [Текст] : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, І. О. Уханова, О. О. Сукач [та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака, О. О. Сукач, Д. М. Бурлаченко. – 6-те вид. переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2021. – 270 с.

2. Тюріна Н.М. Управління зовнішньоекономічною діяльністю [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацка. – К. : ЦУЛ, 2023. – 524 с.

Управління міжнародним бізнесом

1. Міжнародні економічні відносини [Текст] : навч. посіб. / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська [та ін.] ; за ред. Ю. Г. Козака. – К. : ЦУЛ, 2021. – 400 с.

2. Литвиненко Н.П. Методи та моделі прийняття рішень у міжнародному бізнесі [Текст] : підручник / Н. П. Литвиненко, Т. О. Терещенко. – К. : ЦУЛ, 2021. – 336 с.

3. Ясінська Т.В. Міжнародне підприємництво : теоретичні та прикладні засади міжнародної діяльності підприємств [Текст] : навч. посіб. / Т.В. Ясінська. – К. : Кондор, 2023. – 223 с.

Біржова діяльність та технології біржової торгівлі

1. Біржове право України [Текст] : навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. – К. : ЦУЛ, 2021. – 243 с.

2. Приходько Д.О. Основи біржової діяльності: підручник. Харків: ФОП Бровін О.В., 2021. – 280 с.

Політика ціноутворення

1. Окландер М. А. Маркетингова цінова політика [Текст] : підручник / М. А. Окландер, О. П. Чукурна. – К. : ЦУЛ, 2021. – 284 с.

2. Підприємництво [Текст] : підручник / А. І. Крисоватий, У. З. Коруц, В. М. Островерхов [та ін.] ; за заг. ред. А. І. Крисоватого. – К. : Друкарський двір О. Федорова, 2021. – 331 с.

Інвестування

1. Шинкарук Л. В. Інвестиційний менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Л.В. Шинкарук, Т.Л. Мостенська, Т.Г. Мостенська. – К. : Кондор, 2021. – 308 с.

2. Круш П.В. Економіка (розрахунки фінансово-інвестиційних операцій в Excel) [Текст] : навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К. : ЦУЛ, 2021. – 256 с.

Схвалено на засіданні приймальної комісії.

Протокол № 11 від 08.04 2024 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

(підпис)

Ігор РОЙ

Голова
предметної комісії

(підпис)

Олексій ЛЮЛЬОВ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

_____ 20__ р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ
вступного іспиту під час вступу на навчання для здобуття
ступеня доктора філософії зі спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»

Варіант № 0

(Завдання мають лише 1 правильну відповідь)		
1	Підприємництво здійснюється:	А) підприємцями; В) суб'єктами господарювання комунального секторів економіки; С) суб'єктами господарювання державного секторів економіки.
2	До підприємницької діяльності в Україні допускаються (оберіть найбільш повні відповіді)	А) громадяни України, не обмежені законом у правоздатності або дієздатності; В) громадяни інших держав, обмежені законом у правоздатності або дієздатності; С) юридичні особи приватної форми власності.
3	Чисті інвестиції – це:	А) валові інвестиції зменшені на суму амортизаційних відрахувань; В) валові інвестиції за мінусом податку на нерухоме майно; С) валові інвестиції за вирахуванням всіх податкових платежів.
4	Якщо з переліку інвестиційних проєктів може бути реалізований лише один, то такі інвестиційні проєкти називаються:	А) незалежними; В) альтернативними; С) взаємозв'язаними.
5	Частина електронного бізнесу, а саме бізнес в Інтернет, включає:	А) програмування і супутні послуги; В) поставка програмних засобів; С) електронний магазин
6	Задачі побудови франчайзингової мережі:	А) мінімізувати ефективність збуту; В) максимізувати ефективність виробництва; С) вийти на регіональні ринки.
7	Об'єкт франчайзингової угоди:	А) ліцензія; В) виробничі технології; С) навчання
8	Наслідки угоди для франчайзера:	А) закріплення бренду;

		В) зниження впізнаваності товару серед споживачів; С) зниження вартості робочої сили
9	Консультативне підприємництво здійснюється в різних формах:	А) у вигляді разових платних усних порад; В) у вигляді надання письмових довідок; С) у вигляді надання фінансової допомоги.
10	Що не пов'язане зі здійсненням торгівлі?	А) надання послуг; В) рух із сфери споживання у сферу виробництва; С) оборот товарів.
11	Забезпечення населення споживчими товарами – це:	А) економічна роль торгівлі; В) соціальна роль торгівлі; С) основна мета здійснення торговельної діяльності.
12	Що не передбачає торговельна діяльність?	А) посередницьку діяльність; В) просування товарів від виробників до кінцевого покупця; С) надання страхових послуг.
13	Який спосіб розрахунку роялті характеризує право франчайзера на частку ринку, освоєного франчайзі?	А) % з обороту; В) % з маржі; С) % з оплати праці.
14	Відносини в рамках договору франчайзингу, які дають право отримувачу франшизи на виробництво, збут під торговим знаком франшизодавця продукції з використанням сировини, матеріалів і технологій, що постачаються – це	А) виробничий франчайзинг; В) діловий франчайзинг; С) сировинний франчайзинг.
15	Форма активного консалтингу, при якому експерти консультанти на всіх етапах роботи над проектом взаємодіють з представниками замовника, створюючи умови для генерування ідей і пропозицій – це	А) експертний консалтинг; В) процесний консалтинг; С) навчальний консалтинг.
16	Якщо проект А ефективніший проекту В, а проект В ефективніший проекту С, то проект А ефективніший за С. Правило, згідно із яким робиться цей висновок, отримало назву:	А) транспарентність; В) послідовність; С) транзитивність.
17	Ризики, пов'язані зі змінами обмінних курсів у період між поставками продукції та здійсненням платежів, відносять до:	А) торгових ризиків; В) операційних ризиків; С) економічних ризиків.
18	Виберіть характерну ознаку зовнішньої торгівлі:	А) являє собою обмін товарами та послугами між державно оформленими національними господарствами; В) система обміну товарами та послугами між країнами; С) може здійснюватися лише державою.

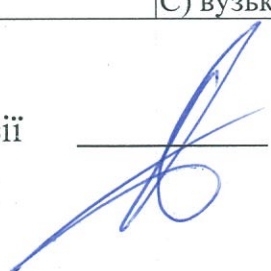
19	Якій міжнародній стратегії властиве тиражування однієї і тієї ж продукції в різних країнах?	А) транснаціональна; В) мультиринкова; С) міжнародна.
20	Операція, пов'язана з купівлею активів на дешевому ринку і продажем його на більш дорогому – це?	А) страхування ризиків; В) хеджування; С) арбітраж
21	При якому профілю діяльності міжнародних корпорацій відбувається поєднання власних інтересів фірми з інтересами своїх регіональних відділень?	А) етноцентризм; В) геоцентризм; С) регіоцентризм.
22	Що є моментом здійснення експорту (імпорту) товарів:	А) момент перетину товаром кордону або перехід права власності на товар; В) момент перетину товаром кордону; С) момент перетину товаром кордону і перехід права власності на товар.
23	Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів не застосовується до продажу	А) електро- і теплоенергії; товарів, що придбані для перепродажу в країні імпорту; товарів, що придбані на біржах; товарів, що придбані у порядку виконавчого виробництва; суден залізничного і повітряного транспорту; фондових акцій, валюти, оборотних коштів; В) електроенергії; товарів, що придбані для особистого (сімейного) користування; товарів, що придбані на аукціонах; товарів, що придбані у порядку виконавчого виробництва; суден водного і повітряного транспорту; С) електроенергії; товарів, що придбані для особистого (сімейного) користування; товарів, що придбані на аукціонах; товарів, що придбані у порядку виконавчих процедур; суден водного і повітряного транспорту; фондових паперів, акцій, грошей.
24	Договір доручення – це	А) цивільно-правовий договір, за яким одна сторона зобов'язується здійснити від імені й за рахунок іншої певні юридичні дії; В) цивільно-правовий договір, за яким одна сторона доручає іншій провести укладання торгової угоди за рахунок третьої сторони; С) договір, за яким одна сторона зобов'язується здійснити від свого імені й за рахунок іншої визначені юридичні дії.
25	Оферта – це	А) комерційна пропозиція на продаж обмеженої партії товару одному покупцеві із зазначення терміну (строку) її дії; В) угода укласти посередницький контракт тільки на продаж товару; С) формальна пропозиція визначеній особі укласти угоду із зазначенням усіх необхідних для цього умов.

26	Якими словами виражається право покупця закупити у продавця додатково певну кількість товару на тих же умовах	А) за франшизою; В) за домовленістю; С) за вибором.
27	Обов'язки по транспортуванню товарів не покладені на експортера за таких базисних умов постачання	А) EXW; В) FCA; С) CIF.
28	Чек – це	А) безумовна пропозиція боржника, адресована кредиту, сплатити у встановлений термін вказану у чеку суму чекодержателеві; В) безумовна пропозиція чекодавця платнику здійснити платіж зазначеної на чеку грошової суми чекодержателеві готівкою чи перерахуванням на рахунок власника чека в банку; С) безумовна пропозиція кредитора, адресована боржнику, сплатити третій особі у встановлений термін вказану у чеку суми.
29	Згідно економічної теорії, міжнародна торгівля може сприяти	А) швидкому розоренню як експортерів, так і імпортерів; В) зростанню обсягів товарів/послуг, що виробляються і підвищенню рівня добробуту; С) регулюванню плаваючого валютного курсу.
30	Внутрішня ціна імпортного товару після обкладення адвалерним тарифом буде дорівнювати	А) $C_B = C_{IM} + T_C$; В) $C_B = C_{EKS} / (1 + T_A)$; С) $C_B = C_{IM} \times (1 + T_A)$
31	До товарів, життєвий цикл яких не можна адекватно і точно описати теорією життєвого циклу Р. Вернона, можна віднести	А) товари із «гребінчастим» життєвим циклом; В) товари, які не користуються попитом на зовнішньому ринку; С) товари із вузьким колом потенційних споживачів, товари з великими витратами на транспортування.
32	Аналіз напрямів розвитку міжнародної торгівлі повинен враховувати такі важливі обставини в (згідно А. Сміту і Д. Рікардо)	А) сальдо платіжного балансу; В) напрямів валютних інтервенцій; С) нерівномірність розподілу економічних ресурсів і особливості технологій виробництва товарів/послуг.
33	Захистом від демпінгу може слугувати	А) антимонопольне мито; В) антитрастова угода; С) антидемпінгове мито.
34	Демпінг – це	А) вивезення із країни і продаж на закордонних ринках товару за ціною, вищою, ніж на внутрішньому ринку країни експортера; В) ввезення на митну територію країни експорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні

		імпорту, яке заподіє шкоду національному товаровиробнику подібного товару; С) ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіє шкоду національному товаровиробнику подібного товару.
35	Конвертація цінних паперів — це:	А) вилучення цінних паперів з ринку; В) вилучення емітентом з обороту та анулювання цінних паперів якогось виду через їхній обмін на цінні папери іншого виду того самого або іншого емітента; С) обмін одного виду цінних паперів на інший.
36	Цінний папір без установленого терміну обігу, що засвідчує пайову участь у статутному фонді акціонерного товариства, підтверджує членство в ньому, право на участь в управлінні ним, а також на одержання частини прибутку у вигляді дивіденду і на участь у розподілі майна називається:	А) акція; В) облігація; С) вексель.
37	Метод розрахунків еквівалентних ануїтетів при оцінці ефективності інвестицій називають також визначенням:	А) середнього значення чистої приведеної вартості (ЧПВ); В) середньорічного значення ЧПВ; С) ЧПВ у річному вимірюванні.
38	Основною характеристикою облігацій є:	А) право на власність; В) право на позику; С) право на підвищення дивідендів.
39	Ф'ючерсна операція — це господарська операція суб'єкта підприємницької діяльності, яка:	А) передбачає зобов'язання придбати (продати) продукцію, цінні папери або валютні цінності у домовлений час у майбутньому, за ціною, встановленою на той момент часу; В) передбачає зобов'язання придбати (продати) продукцію, цінні папери або валютні цінності у домовлений час у майбутньому, за ціною, встановленою у момент домовленості про угоду; С) передбачає зобов'язання придбати (продати) продукцію, цінні папери або валютні цінності у домовлений час у теперішній час, за теперішньою ціною, встановленою у момент домовленості про угоду.
40	Яким чином зміниться значення внутрішньої норми прибутковості (ВНП) проекту, якщо ставку дисконтування скоригувати на ризик?	А) ВНП зменшиться; В) ВНП збільшиться; С) значення ВНП не залежить від ставки дисконтування.
41	Хеджування — це:	А) надійність цінного паперу;

		В) дія зі страхування цінних паперів від знецінення в результаті можливого падіння їхньої курсової ціни; С) ризикованість цінного паперу.
42	На біржі „ведмедем” називають:	А) найменш активного гравця; В) гравця, який грає на підвищення цін; С) гравця, який грає на зниження цін.
43	Особа, яка сподівається на підвищення ціни акції, називають:	А) «биком»; В) найменш активний гравець; С) найбільш активний гравець.
44	Допуск цінних паперів до обігу і котирування на фондовій біржі – це	А) лістинг; В) експертиза цінних паперів; С) делістинг.
45	Дилер займає довгу позицію, коли:	А) він може продавати цінні папери, навіть не маючи їх на руках; В) він сформував запас цінних паперів з метою наступного перепродажу; С) він придбав певну кількість цінних паперів.
46	Цінний папір, що засвідчує право його держателя купити чи продати відповідну кількість фінансових інструментів за обумовлену ціну називається:	А) опціон; В) ф'ючерс; С) форвард.
47	За цією вартістю акції продають першому покупцеві:	А) емісійна; В) ринкова; С) балансова.
48	Характеризують стан фондового ринку на основі біржових цін і показують тенденцію курсів цінних паперів:	А) біржові індекси; В) індексні показники; С) абсолютні показники.
49	Акції з «блакитними корінцями» випускають:	А) акціонерні товариства; В) малі підприємства; С) лідери галузі.
50	Товарна біржа, на якій відбувається купівля-продаж лише кольорових та дорогоцінних металів, це:	А) універсальна біржа; В) спеціалізована біржа; С) вузькоспеціалізована біржа.

Голова предметної комісії

Олексій ЛЮЛЬОВ

Зразок аркуша відповідей на вступному іспиті
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Шифр _____

АРКУШ ВІДПОВІДІ

вступного іспиту під час вступу на навчання для здобуття
ступеня доктора філософії зі спеціальності
076 «Підприємництво та торгівля»

Варіант № 0

№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C	№ питання	A	B	C
1	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐	27	☐	☐	☐	40	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	15	☐	☐	☐	28	☐	☐	☐	41	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	16	☐	☐	☐	29	☐	☐	☐	42	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	17	☐	☐	☐	30	☐	☐	☐	43	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	18	☐	☐	☐	31	☐	☐	☐	44	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	19	☐	☐	☐	32	☐	☐	☐	45	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	33	☐	☐	☐	46	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	21	☐	☐	☐	34	☐	☐	☐	47	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	22	☐	☐	☐	35	☐	☐	☐	48	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	23	☐	☐	☐	36	☐	☐	☐	49	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	24	☐	☐	☐	37	☐	☐	☐	50	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	25	☐	☐	☐	38	☐	☐	☐				
13	☐	☐	☐	26	☐	☐	☐	39	☐	☐	☐				

УВАГА!!! Завдання мають кілька варіантів відповідей, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант та позначте його, як показано на зразку.

Кількість виправлень впливає на загальну оцінку роботи!

A	B	C
☒	☐	☐

Кількість правильних відповідей – _____;

Кількість балів за них – _____;

Кількість виправлень – _____;

Знято балів за виправлення – _____;

Всього балів

з врахуванням знятих – _____ .

(числом та прописом)

Голова комісії

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)